



Nordic Sugar  
Prinsholmvej 1  
DK 4800 Nykøbing F.

Pesticider og Biocider  
J.nr. 2020-44679  
Ref. VM  
Den 22. februar 2021

Att: Bo JM Secher ([Bo.Secher@nordzucker.com](mailto:Bo.Secher@nordzucker.com))  
Cc: Nils Elmegaard, Dansk Frø ([NEM@lf.dk](mailto:NEM@lf.dk))

### **Dispensation til såning i Danmark af roefrø bejdsset med Gaucho WS 70 i foråret 2021.**

Nordic Sugar har ved mail af 14. august 2020 ansøgt om bl.a. dispensation til såning af bederoefrø bejdsset med Gaucho WS 70, indeholdende aktivstoffet imidacloprid, i perioden 1. februar 2021 til 30. maj 2021.

#### Som baggrund for ansøgningen anfører Nordic Sugar at:

- hvis ikke man benytter Gaucho 70 WS, viser forsøg, at roerne vil blive skadet af skadedyr. Særligt de skadedyr som ikke er jordboende. Uden Gaucho WS 70 vil det typisk være nødvendigt at sprøjte 2-3 gange med bredt virkende insektmidler. Det vil have en generel effekt på faunaen i en roemark, og have en negativ effekt på miljø og biodiversitet.
- Virusgulst er en sygdom som spredes med bladlus, og som kan være meget tabsgivende i roer. De virusbærende bladlus er resistente over for de almindelige sprøjtemidler, så der er ikke alternative bekæmpelsesmuligheder end bejdsning med Gaucho. Virus kan reducere udbyttet med 20-25 procent.

Nordic Sugar angiver endvidere:

- The most yield reducing pest is the "virus yellows" complex, which is transmitted by the aphid (*Myzus persicae*). It is documented in many European countries that the insect has developed tolerance to pyrethroids and pirimicarb, the two alternatives to Gaucho WS 70. The occurrence of aphids and thus the severity of the attacks by virus yellows, can vary greatly between years.
- The yield reduction by virus yellows are estimated to be 10-20 percent. In 2020, virus yellows have already in August been reported occurring at severe levels in France and Great Britain, and are expected to result in considerable yield loss in some regions.
- In addition to the risk of virus yellows from green peach aphid, the other listed insects can reduce the yield during the establishment and growth of the crop. It has been documented in seed treatment trials that soil borne insects on average reduce the sugar yield by 3 percent. In years with severe attacks, the yield losses can be up to 20 percent. This estimation was made without the presence of virus yellows.
- The total risk analysis results in an estimated sugar yield loss to be between 10 to 23 percent due to the insect pests controlled by Gaucho WS 70, which corresponds to a farm gate value of 70 - 150 million DKK. This value takes in to account the cost of two applications of pyrethroids and one application of pirimicarb and a seed treatment with Force 20 CS. In addition to the loss in sugar beets, fodder- and energy beets risk a loss at farm gate worth 10 - 20 million DKK.

Imidacloprid har været vurderet i EU og har været optaget på listen over godkendte aktivstoffer til plantebeskyttelsesmiddelforordningen frem til 1. december 2020. Med Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2020/1643 af 5. november 2020 er godkendelsen af aktivstoffet ophørt. Ansøgeren støttede ikke længere ansøgning om fornyelse af godkendelsen.

#### AGROs vurdering af alternativer:

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO) har den 22. oktober 2020 samt i opfølgende vurderinger af 10. november og 3. december 2020 bl.a. vurderet at:

- Bederoer kan angribes af en kompleks sammensætning af skadedyr efter såning. De mest signifikante er ferskenbladlus, bedebladlus, runkelroebiller, og bedefluer. Derudover er der en række skadedyr; såsom trips, larver af minerfluer, jordlopper, larver af gammauglen, og tusindben, som nogle år forårsager betydende problemer.
- Ferskenbladlusen er en betydningsfuld vektor af virussygdomme i bederoer. Bedebladlusen er et mindre problem som virusvektor, men den forårsager derimod direkte skade via næringsoptag og en reduktion af bladenes evne til at foretage fotosyntese. Ferskenbladlusene kan overvintre i Danmark, men den kommer også flyvende fra syd hvert år, når populationerne er store nok til at igangsætte migration.
- Ferskenbladlusen er uden sammenligning det potentielt vigtigste skadedyr i bederoer. Den virus, som angriber bederoer, findes allerede i Danmark, og det forventes, at de hurtigt kan blive et problem igen. I økologiske marker i Danmark er der i de seneste år dukket virus-sygdomme op, og i Frankrig, og andre europæiske lande, hvor der ikke er givet dispensation til imidacloprid, har man i 2020 set meget store udbrud af virusgulrot i sukkerroer.
- Der er to godkendte midler mod bladlus i roer henholdsvis pyrethroidet lambda-cyhalothrin (Lamdex, tidligere Karate 2,5WG) og carbamatmidlet pirimicarb (Pirimor 500WG). Der er udbredt pyrethroidresistens og i mindre grad carbamatresistens hos ferskenbladlus i Europa.
- Ferskenbladlusen kan med stor sandsynlighed ikke bekæmpes med pyrethroider, men det vurderes, at der er en god chance for at pirimicarb vil være virksomt. Pirimicarb må kun anvendes en gang pr. vækstsæson. Midlerne Teppeki med aktivstoffet floni-camid og Mospilan SG med acetamiprid vil med stor sandsynlighed være effektive til bekæmpelse af ferskenbladlus, hvis de anvendes som anbefalet til kartofler.
- Bekæmpelsen af bladlus med pyrethroider eller carbamat vil ske på et tidspunkt, hvor de naturlige fjender vil være i gang med at etablere sig, og hvis man anvender et pyrethroid vil det være et stort tilbageslag for de naturlige fjender. Pirimicarb er mere skånsom over for de naturlige fjender.
- Bejdsning af bederoer med Gaucho WS70 (imidacloprid) har været en god løsning på en kompleks situation gennem beskyttelse af roeplanter mod skadedyr (runkelroebille, tidlige angreb af ferskenbladlus, bedebladlus og trips, samt en reducerende virkning på angreb af bedeflue). Den succesfulde bekæmpelse af ferskenbladlus har medført, at man kun lokalt og kun i foderroer og energiroer ser problemer med virusgulrot.
- Den komplekse skadedyrsproblematik i både rodzonen og på bladene kombineret med potentielle virus-sygdomme gør det yderst kompliceret at vurdere om alternativer er gode eller unødvendige. EFSA har udarbejdet en vejledning med en skematisk gennemgang af nødvendigheden af anvendelse af et givet insekticid for at kontrollere en alvorlig fare. AGRO angiver at beregninger iht. principperne i EFSA's vejledning understøtter, at der gives dispensation.
- I 2020 er der observeret udbredt forekomst af virusgulrot i Frankrig, Storbritannien, Tyskland, Holland og Belgien. Af disse lande er det kun Belgien, der har givet dispensation til bejdsning med imidacloprid, men som i Danmark var et

stor del af de udsåede roer ikke bejdsset med imidacloprid men med Force. Tilsvarende Danmark er midler som Pirimor og Teppeki også godkendt i disse lande, men trods udbredt anvendelse af disse insekticider, var bekæmpelsen af ferskenbladlus utilstrækkelig i mange marker, hvilket resulterede i udbredt forekomst af virusgulrot og forventet udbyttetab. I Frankrig vurderes det, at det samlede sukkerudbytte er reduceret med 18%, men i visse områder er udbyttetabet 70%. Erfaringer fra 2020 har betydet, at der i Frankrig er givet en foreløbig dispensation til anvendelse af imidacloprid i de næste 3 år.

AGRO's analyse og konklusion i forhold til en vurdering af dispensation til anvendelse af Gaucho WS70 til bejdsning af roefrø er uændret i forhold til tidligere. Der fremstår to muligheder for den tidlige skadedyrsbekæmpelse ved dyrkning af roer. I den senere del af vækstsæsonen anvendes der de midler, som er godkendt til bekæmpelse af de relevante skadedyr.

- 1) Bejdsning af roefrø med Force 20 CS og efterfølgende bekæmpelse af bladlus med det godkendte Pirimor G, som kan anvendes 1 gang eller Teppeki som er under vurdering.
- 2) Bejdsning af roefrø med Gaucho.

Force 20 CS bejdsning og efterfølgende bekæmpelse ved sprøjtning med insekticid vil give en dårligere bekæmpelse af skadedyr end Gaucho WS 70. Yderligere vil førstnævnte løsning være noget dyrere end sidstnævnte løsning med de nuværende priser, og sidstnævnte vil give landmændene et større indtjening.

Vedr. tidlig varsling ift. behovet for at anvende bejdsede bederoefrø til såning har AGRO tidligere vurderet, at dette for nuværende ikke vil være muligt.

#### Miljøstyrelsens vurdering:

Miljøstyrelsen vurderer, at der for de pt. godkendte alternativer dels er tale om risiko for udvikling af resistens og dels er tale om dårligere bekæmpelse af skadevolde og i tillæg hertil en væsentlig større miljøbelastning pga. udsprøjtning. Derfor vurderer Miljøstyrelsen, at betingelserne for at give dispensation til såning af bederoefrø bejdsset med Gaucho WS 70 er opfyldt.

Miljøstyrelsen vurderer endvidere, at såning af de bejdsede frø ikke udgør en risiko for sundhed eller miljø, herunder bier eller andre ikke-målarter, hvis de fastsatte vilkår overholdes.

Forud for en evt. gentagne dispensation pålægges ansøger, jf. EU vejledningen vedr. dispensationer<sup>1</sup>, at undersøge følgende:

- Ansøger skal dokumentere, at der ikke eksisterer andre anvendelige muligheder og at det socio-agronomiske system ikke har kunnet ændres inden for den tid, der er gået, siden den første dispensation blev givet, og at det er nødvendigt midlertidigt at fortsætte anvendelsen, af det ikke-godkendte aktivstof, for at undgå uacceptable skader på planteproduktion eller økosystemer.
- Ansøger skal angive hvordan anvendelse kan begrænses mest muligt (fx dosering og antal behandlinger) og hvordan kombineret anvendelse af andre eksisterende delvist effektive tiltag bedst muligt kan fremmes.

---

<sup>1</sup> Working document on emergency situations according to article 53 of Regulation (EC) No 1107/2009 (SANCO/10087/2013 rev. 0)

- Ansøgerne skal iværksætte og dokumentere igangværende og fremtidige aktiviteter med henblik på at finde en langsigtet løsning for at fjerne behovet for gentagne ansøgninger om dispensationer i fremtiden.
- Ansøger skal overveje forskningsprojekter, der søger efter alternative acceptable løsninger (herunder helhedsbaserede tilgange). Tilgængelige rapporter skal indsendes, herunder nærmere oplysninger om formål, en konkret tidsplan samt oplysninger om planlagte og udførte indsatser.

## **Regler**

Dispensation til et ikke-godkendt plantebeskyttelsesmiddel kan gives efter plantebeskyttelsesmiddelforordningens<sup>2</sup> artikel 53 og kan alene gives i indtil 120 dage, under hensyntagen til en kontrolleret og begrænset anvendelse af midlet. En dispensation skal indeholde de nødvendige vilkår for at beskytte miljø og sundhed. Det er dansk praksis, at dispensationer kun gives til plantebeskyttelsesmidler, der kan anvendes sikkert i forhold til mennesker, miljø og grundvand.

## **MILJØSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING**

### **Sundhedsmæssig vurdering**

Midlet er af lav akut dermal- og inhalatorisk toksicitet, men er farlig ved indtagelse. Midlet forårsager ikke hudirritation, alvorlig øjenirritation og allergisk hudreaktion.

Endvidere vurderer Miljøstyrelsen, at midlet ved anvendelse i de lukkede farmaceutiske anlæg på Maribo-Hilleshög ApS og ved brug af egnede værnemidler, jf. de af MariboHillesHög fremsendte procedurer og vejledninger, samt Arbejdstilsynets vurdering, fører til en neglignibel eksponering og dermed ikke er særligt farligt for sundheden.

Arbejdstilsynet har oplyst Miljøstyrelsen om, at de pba. kontrolbesøg d. 20. januar 2021, hvor der bl.a. var fokus på de kemiske processer på virksomheden, ikke har fundet forhold, der gav anledning til at overveje påbud ift. deres håndtering af kemi.

Arbejdstilsynet har endvidere oplyst, at

- Produktet Gaucho WS 70 har en akut toks 4 klassificering ved indtagelse.
- På virksomheden bæres der luftforsynet åndedrætsværn og overtræksdragt i produktionsområdet. Der er yderligere ved at blive etableret et ekstra rum til skift af dragter mv.
- Etablering af et omklædningsrum til at tage dragter mv. af i, er et initiativ, som virksomheden selv har iværksat. Det går ud over de krav Arbejdstilsynet stiller.
- Luftforsynet åndedrætsværn og overtræksdragt giver et højere beskyttelsesniveau end de beskyttelsesforanstaltninger, der er anvist i sikkerhedsdatabladet og er ud over hvad Arbejdstilsynet normalt vil kræve ifm. et produkt med denne klassificering og i lyset af produktionsforholdene.
- Denne beskyttelse forventer Arbejdstilsynet derfor også beskytter mod eventuelle yderligere farlige egenskaber, der ikke er afspejlet i klassificeringen.

Pba. de fremsendte oplysninger fra Maribo-Hilleshög ApS, som dokumenterer minimal støv- og aktivstofafgivelse fra de bejdsede frø, vurderer Miljøstyrelsen, at der er tale om neglignibel eksponering ifm. såning af frøene.

---

<sup>2</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF.

Der henvises til zone vurderingen fra 2014 (RR Part B3) samt Sundhedsnotat Gaucho WS dispensation 2021 (vedlagt som bilag 1).

### **Miljømæssig vurdering**

Miljøstyrelsen vurderer, at såning af de bejdsede frø ikke udgør en risiko for miljøet, herunder bier eller andre ikke-målarter, hvis de fastsatte vilkår og risikobegrænsende foranstaltninger overholdes.

Af EFSA's vurdering fra 2018 fremgår, at anvendelse af op til 117 g imidacloprid/ha vurderes at udgøre en lav risiko for bier, såfremt roerne høstes før blomstring, samt at der ikke sås bi-attraktive eller blomstrende afgrøder efterfølgende.

Miljøstyrelsen vurderer, at anvendelse til bejdsning af roefrø med maksimalt 60 g as/ha ikke udgør en risiko for bier såfremt der anvendes risikobegrænsende foranstaltninger i form af afstandskrav til blomstrende afgrøder generelt og særligt ved såning med pneumatisk udstyr samt krav om, at der efter høst af roerne de følgende 2 år ikke må sås blomstrende afgrøder.

Der henvises til zone vurderingen fra 2014 (RR Part B5 og B6) samt Miljønotat Gaucho WS dispensation 2021 og tillæg hertil (vedlagt som bilag 2).

Der er fastsat risikobegrænsende foranstaltninger som skal fremgå af etiket eller bindemærke på frøenes emballage.

### **Klassificering og mærkning**

Gaucho WS 70 skal ifølge CLP-forordningen<sup>3</sup> klassificeres og mærkes:

Farepiktogrammerne: GHS07 og GHS09 med signalordet Advarsel

Fareklasser, kategorikoder og faresætninger:

Acute Tox. 4 – Farlig ved indtagelse (H302).

Chronic Aquatic 1 - Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer (H410)

EUH-sætninger:

Brugsanvisningen skal følges for ikke at bringe menneskers sundhed og miljøet i fare (EUH401).

### **Effektivitet**

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO) har den 22. oktober 2020 samt i opfølgende vurderinger af 10. november og 3. december 2020 vurderet mulige alternativer til såning af bederoefrø bejdset med Gaucho WS 70. Se ovenfor. AGROs vurderinger er vedlagt som bilag 3-5.

### **Maksimalgrænseværdier**

Fødevarestyrelsen har i brev af 16. juni 2014 vurderet indholdet af restkoncentrationer af Gaucho WS 70 i roer. Grænseværdien for imidacloprid på 0,5 mg/kg i sukkerroer kan overholdes efter behandling ifølge kritisk dansk GAP. Kritisk dansk

---

<sup>3</sup> Forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om "klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

GAP er 60g/enhed svarende til 60g/ha. For denne anvendelse er det ikke nødvendigt at sætte en behandlingsfrist. Der sættes ikke restriktioner for plantning og såning af efterfølgende afgrøder.  
Der henvises til zone vurdering fra 2014 (RR Part B4).

### **MILJØSTYRELSENS AFGØRELSE**

I medfør af artikel 53 i plantebeskyttelsesmiddelforordningen meddeler Miljøstyrelsen hermed Nordic Sugar og erhvervet tilladelse til såning af roefrø bejdsset med Gaucho 70 WS i perioden fra den 22. februar 2021 til 30. maj 2021.

#### Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

Dispensationen omfatter såning i Danmark af roefrø bejdsset med Gaucho WS 70.

Frøene må maksimalt være bejdsset med 85 g middel/ha (svarende til 60 g imidacloprid/ha).

Frøene skal være mærket med følgende særlige risikobegrænsende foranstaltninger som skal overholdes ved såning:

Ved håndtering af de behandlede bejdsede frø skal der anvendes kemisk bestandige handsker.

Ved såning skal frøet dækkes med jord. Ikke dækkede frø skal opsamles.

Der skal anvendes passende radsåningsudstyr, som sikrer en god nedfældning i jorden, minimalt spild under anvendelsen og minimal frigivelse af støv.

Ved såning skal der som minimum være 1 meter afstand til tilstødende marker, læhegn mv.

Hvis der anvendes pneumatisk så-udstyr skal der enten holdes 25 meters afstand til blomstrende afgrøder i tilstødende marker eller der skal være monteret deflektorudstyr for at forhindre spredning af støv.

Der må ikke i de efterfølgende 2 sæsoner sås blomstrende eller bi-attraktive afgrøder på det pågældende areal.

Ved håndtering af de behandlede bejdsede frø og forurenede overflader skal der anvendes kemisk bestandige handsker.

Jordbruger skal føre journal over såning af bejdsede frø, hvoraf følgende skal fremgå:

- Sået areal i hektar (Ha)
- Mængde frø per Ha
- Dosering på de bejdsede frø (i g middel/100.000 frø eller g imidacloprid/100.000 frø)

Det påhviler Nordic Sugar og Danske Frø at sikre, at erhvervet får besked om denne dispensation og de fastsatte vilkår. Det påhviler endvidere Danske Frø at indsamle

information om ovennævnte vilkår fra avlerne og indrapportere oplysninger herom til Miljøstyrelsen senest 1. december 2021.

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at retstilstanden, som den var før, dispensationen blev givet, indtræder efter dispensationens udløb. Dette medfører, at forbud mod anvendelse af frø bejdset Gaucho WS 70 gælder herefter.

Denne afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 60 i bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen<sup>4</sup>. Afskæringen af klagemuligheden berører ikke retten til at anlægge civilt søgsmål efter retsplejelovens almindelige regler, men restsag skal være anlagt senest seks måneder efter at denne afgørelse er meddelt, jf. § 54 i kemikalieloven<sup>5</sup>.

Med venlig hilsen



Vibeke Møller  
[vm@mst.dk](mailto:vm@mst.dk)

**Kopi til:**

Kemikalieinspektionen  
Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet  
Landbrugsstyrelsen  
SEGES

---

<sup>4</sup> Jf. Bekendtgørelse nr. 2281 af 29. december 2020 om bekæmpelsesmidler.

<sup>5</sup> Jf. Lovbekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017 om kemikalier med senere ændringer.